

ДМИТРИЙ МАМИН-СИБИРЯК ИСКАМ ЖЪЛТО ЕЛЕНЧЕ

Превод от руски: [Неизвестен], —

chitanka.info

I

Далеч — далеч в северната част на Уралските планини, в непроходим гъсталак, се гуши селцето Тича. Всички жители на това селце са ловци. Те не излизат от гората ни лете, ни зиме. Зиме бият мечки, белки, вълци и лисици, есен — катерици, напролет — диви кози, а през лятото — всякакви птици.

Самотна сред селските къщурки стои бедната хижа на стария ловец Горан, който живее там с малкото си внуче Горчо. Това е ниска схлупена изба, врасла в земята, в която виделина влиза само през едно малко прозорче. Нейният покрив е отдавна прогнил, а от комина са останали само няколко кирпича. На двора е винаги тихо и само лаят на гладното куче Лиско нарушава понякога гробното мълчание. Преди да тръгне на лов дядо Горан винаги държи Лиско по три дена гладен, за да го накара да дебне зверовете с по-голямо усърдие.

— Дядо — едва проговори една вечер малкият Горчо, — ходят ли елените заедно с малките си?

— Ходят, Горчо, ходят — отговори Горан, като навървяше новите си цървули.

— Ех, дядо, да можеш да ми уловиш едно еленче... а?

— Потърпи, Горчо, и това ще стане. Като настъпят горещините, елените с малките си ще почнат да се крият от конски мухи в гъсталаците; тогава ще ти уловя едно хубаво еленче.

Момчето нищо не отвърна, а само тежко въздъхна. Горчо беше на шест години и втори месец вече как лежеше болен върху еленова кожа. Той се бе простудил през тая пролет, когато се топеше снегът и още не можеше да се поправи. Неговото мургаво лице бе станало бледно и изпито, очите му изглеждаха уголемени, носът му източен. Старият Горан виждаше, че момчето бързо се топи, но не знаеше как да му помогне. Даваше му да пие някакви билки, два пъти го води на баня, но болният не се поправяше. Момчето почти нищо не ядеше. Погложди понякога кора чер хляб и толкова. От пролет имаше останала малко козя пастърма, но Горчо не искаше и да я погледне.

— Гледай го ти него — казваше старият Горан, — еленче му се ще! Трябва да му уловя.

Горан беше на 70 години; побелял, прегърбен, слаб, с дълги ръце. Пръстите на ръцете му едва се разтваряха — сякаш бяха дървени пръчки. Но той беше още държелив, стъпяше бодро и все успяваше да удари по нещо на лов. Само че очите му бяха много отслабнали, та недовиждаше, особено зимно време, когато снегът блести наоколо като елмазен прах.

Бащата на Горчо беше умрял преди три години, а майка му я изядоха вълци, когато една зимна вечер се връщаше заедно с малкия Горчо в своята изба. Детето се спаси като по чудо: докато вълците гризяха краката на майката, тя закри детето под тялото си и Горчо остана жив. Старият Горан прибра внучето и почна да се грижи за неговото отглеждане. Не стигаше, че старецът бе вече грохнал, но дойде и болестта на детето. Една беда нивга не иде сама.

II

Беше през последните дни на месец юни, най-горещото време в Тича. Вкъщи оставаха само старите и децата. Ловците отдавна се бяха отправили на лов за елени.

Дядо Горан излезе от своята изба с кремъчна пушка в ръка, отвърза Лиско и се упъти към гората. Той беше с нови цървули, с торбичка хляб през рамо, с оръфана дреха и еленова шапка на глава.

— Хайде, Горчо, оздравявай без мен — казваше Горан на внука си при тръгване. — Докато се върна, ще те наглежда баба ти Милана.

— А ще ми донесеш ли еленче, дядо?

— Ща, ща, дядовото.

— Жълтичко?

— Жълтичко, Горчо, жълтичко.

— Аз ще те чакам, дядо. Гледай само да не избяга, когато стреляш...

III

Три дни вече как скита Горан с Лиско по горите — без лов. Старецът чувствава, че силите го напущат, но сърце му не дава да се върне с празни ръце. Отчая се и Лиско, изгладня, макар вчера да бе сграбчил две млади зайчета.

Трябваше да се спи и тая нощ в гората при огъня. Но и насън старият Горан виждаше все жълто еленче, каквото искаше Горчо; старецът дълго дебнеше плячката, прицелваше се, но еленът всеки път избягваше под носа му.

Лиско също сънуваше елени, защото няколко пъти насън виеше и глухо лаеше...

Едва на четвъртия ден, когато ловецът и кучето бяха капнали от умора, съвсем случайно забелязаха дири от елен с малко еленче. Това бе в един гъст елак по склона на планината. Най-напред Лиско намери мястото, дето е нощувал еленът, а после почна да души дирята му по пътя.

— Това е майката с малкото — помисли Горан, като разглеждаше дирите от големите и малките копита. — Тая сутрин са били тук... Лиско, търси, гълъбче!

Денят беше горещ. Слънцето печеше безжалостно. Кучето душеше храстите и тревата с изплезен език. Горан едва влачеше крака. Изведнъж — познат трясък и шумолене. В ушите на Горан звучаха още думите на внучето: „Дядо, еленче да ми уловиш... И непременно да бъде жълтичко“. Ето и майката. Това бе чудно хубав женски елен. Тя стоеше край горичката и гледаше право в Горан.

— Не, ти няма да ме надхитриш — мислеше си старецът, като излизаше от своята пусия.

Еленът отдавна бе подушил ловеца, та смело следеше всяко негово движение.

— Майката иска да ме заблуди, да не видя еленчето — мислеше си Горан и се приближаваше все повече.

Когато старецът се прицелваше в елена, животното хитро кривна на няколко крачки и пак се спря. Горан се примъкна с пушката, но еленът пак се скри, щом забеляза, че ловецът го дебне.

Тая борба на човека с животното продължи до вечерта. Благородното животно десет пъти се излагаше на опасност, за да запази от ловеца своята рожба и да спаси живота ѝ. Стариият Горан хем се сърдеше, хем се учудваше на смелостта на своята жертва. Колко пъти е убивал той по тоя начин майката, която се жертвува, за да спаси детето си! Лиско като сянка лазеше зад господаря си и когато последният изгуби от очи елена, той предпазливо подсети стареца с малкия си нос. Горан се огледа наоколо и седна. На десетина крачки от него, под храсталака стоеше същото онова жълто еленче, заради което той скиташе вече цели три дена. То бе много красиво еленче, на 3–4 недели с жълт мъх и тънки крачка; хубавата му главичка бе извърната назад и то изтягаше тънката си шия напред, когато искаше да улови някое по-високо клонче. Ловецът със замряло сърце дръпна ударника на пушката и се прицели в главата на малкото животно.

Още един миг и малкото еленче ще се премята надолу по тревата с жален предсмъртен рев... Но тъкмо в тоя миг стариият ловец си спомни с какво геройство майката бранеше своята рожба, спомни си как майката на Горчо спаси детето си от вълците като пожертвува своя живот... Нещо се праметна в гърдите на стария ловец и той захвърли пушката. Еленчето, както и по-напред, стоеше около храста, глождеше листа и се вслушваше и в най-малкия шум.

— Гледай ти, какъв бегач... — бърбореше замислен старецът. — Едва го видях, а той като стрела... Избяга, Лиско, нашето еленче! Нека бяга! Трябва още да порасте... Ех, какъв е чевръст!

Старецът дълго стоя на едно място и се усмихваше, спомняйки си бегача.

На другия ден Горан се завърна в своята къщурка.

— Дядо, донесе ли ми еленче? — извика Горчо, който през всичкото време с нетърпение очакваше стареца.

— Не, Горчо... Само го видях...

— Жълтичко ли бе?

— Цяло жълто, а муцунката му черничка. Стои над храста и гризе листенца. Аз се прицелих...

— И не можа ли да го удариш?

— Не, Горчо, смилих се над малката гадинка. Майката съжалих...

И старецът дълго разказваше на момчето как търсил малкото еленче в гората три дена и как то избягало от него. Момчето слушаше и весело се смееше заедно със стария дядо.

— А на теб донесох див петел, Горчо — добави Горан, като завършваше разказа си. — Него и да не бях убил, вълците щяха да го изядат.

Петелът бе очистен и хвърлен в тенджерата. Болното момче с удоволствие яде чорба от петела и като заспиваше, питаше стареца:

— Та избяга еленчето, а?

— Избяга, Горчо...

— Жълтичко, а?

— Цяло жълто, само муцунката му беше черна и копитцата.

Момчето заспа и цяла нощ сънува малко жълто еленче, как припка весело из гората с майка си.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.